

Kommentarer och anvisningar till rektors föreskrifter för val av ledamöter i institutionsstyrelse mm.

Dessa kommentarer och anvisningar är i huvudsak en sammanfattning av svar på de frågor som under tidigare val ställts till universitetsförvaltningen. Strävan är att förenkla för valnämnderna och att lösningarna på aktuella frågor skall vara likartade vid olika institutioner.

Reglerna har olika dignitet. Det finns inte skäl underkänna ett val för varje åsidosättande av reglerna. Man måste pröva, om förfarandet i realiteten påverkat valresultatet.

Har någon enstaka röstberättigad hindrats från att rösta genom brist i informationen om valet kan det leda till att valet bör göras om, om valutgången varit jämn. Var däremot valutgången så klar, att den bortglömdes röst inte kunnat påverka valresultatet, kan valresultatet fastställas samtidigt som valnämnden får anledning lägga ärendet på minnet inför kommande val.

Det är således svårt att i generella termer dra en klar gräns mellan ordningsföreskrifter som tillkommit för att underlätta arbetet och regler, som har materiell innebörd. Varje erinran måste prövas från fall till fall utifrån sina förutsättningar.

Rektor har i annan ordning fastställt vilka valkorporationer som skall finnas vid institutionen och hur många platser i styrelsen varje korporation kan besätta. Korporationen "lärare" skall enligt ett senare beslut benämnas "lärare m fl" eftersom institutionsstyrelsen kan besluta, att till denna korporation även skall höra röstberättigade, som inte är lärare.

Enligt beslut av Uppsala studentkår (bil. 11) kan institutionsstyrelsen besluta att dela upp studenternas platser i institutionsstyrelsen mellan forskarstudenter och studenter i grundläggande utbildning och att dessa skall utses i skilda valkorporationer (underavdelningar till korporationen studenter).

Till 1 § Rösträtt

Gemensamt

Rösträtt tillkommer den som inträtt i viss korporation men som tidigare termin vid samma institution deltagit i val inom annan korporation även om mandatperioden för den korporationen ännu inte upphört. Detta gäller dock ej den som därvid blivit vald till och tjänstgör som ledamot eller suppleant i institutionsstyrelsen.

Samma person kan utöva rösträtt vid olika institutioner under samma termin.

Beträffande uttrycket ”vid nomineringstidens utgång” se kommentar till 16 § 1 mom.

1 mom. *För studenter*

Förutsättningen för val av studentrepresentanter anges i ingressen till valreglerna.

Aktivitetsgraden för forskarstuderande anmäls till forskarutbildnings-registret och avser då aktivitet inom forskarutbildning vid institutionen. Även den som innevarande termin antagits till forskarutbildning och vars aktivitetsgrad således ännu inte hunnit rapporteras till forskarutbildningsregistret, äger rösträtt. Valnämnden prövar om viss forskarstuderande äger utöva sin rösträtt viss termin.

Forskarstudenter, som anställts som assistent, amanuens el. klinisk amanuens får välja om de vill rösta som forskarstudenter eller anställda. Övriga forskarstudenter, vare sig de är anställda eller ej röstar som studenter.

”Långdistansstuderande” definieras som studenter i grundutbildning, vars hela utbildning och examination sker i utlandet. Dit räknas i valsammanhang även studenter vid Uppsala universitet, som inom ramen för Erasmusprogram studerar och examineras utomlands.

Studenter i uppdragsutbildning och studenter som utbildas vid universitetet på uppdrag av andra universitet och högskolor är inte skyldiga att vara medlemmar av studentkår vid Uppsala universitet och har därför inte rösträtt. Rösträtt tillkommer dock studenter som utbildas vid universitetet på uppdrag av Uppsala läns landsting; dessa är också skyldiga att vara medlem av studentkår.

2 mom. *För arbetstagare*

Definitionen av begreppet ”arbetstagare” är även i detta sammanhang komplicerad. Där ingår vissa arvodesanställda. Rösträtten avser den korporation som befattningen tillhör (även om uppgifterna helt eller delvis faller inom en annan korporations normala ansvarsområde).

Förutsättningen för val av studentrepresentanter anges i ingressen till valreglerna.

Aktivitetsgraden för forskarstuderande anmäls till forskarutbildnings-registret och avser då aktivitet inom forskarutbildning vid institutionen. Även den som innevarande termin antagits till forskarutbildning och vars aktivitetsgrad således ännu inte hunnit rapporteras till forskarutbildningsregistret, äger rösträtt. Valnämnden prövar om viss forskarstuderande äger utöva sin rösträtt viss termin.

Forskarstudenter, som anställts som assistent, amanuens el. klinisk amanuens får välja om de vill rösta som forskarstudenter eller anställda. Övriga forskarstudenter, vare sig de är anställda eller ej röstar som studenter.

”Långdistansstuderande” definieras som studenter i grundutbildning, vars hela utbildning och examination sker i utlandet. Dit räknas i valsammanhang även studenter vid Uppsala universitet, som inom ramen för Erasmusprogram studerar och examineras utomlands.

Studenter i uppdragsutbildning och studenter som utbildas vid universitetet på uppdrag av andra universitet och högskolor är inte skyldiga att vara medlemmar av studentkår vid Uppsala universitet och har därför inte rösträtt. Rösträtt tillkommer dock studenter som utbildas vid universitetet på uppdrag av Uppsala läns landsting; dessa är också skyldiga att vara medlem av studentkår.

Med ”placering” avses var den dagliga verksamheten utövas, även om det formella förordnandet är knutet till annan institution. Vid tveksamhet avgör institutionsstyrelsen, efter samråd med ev. annan institutions-styrelse, som berörs av resp. anställning.

Rösträtten är uttryck för en arbetsgemenskap som skapar gemensamma intressen och kanske problem, som kan behöva lösas av institutions-styrelsen. Den är inte uttryck för en rent lokalmässig samordning; tvärtom är det inte ovanligt, att institutionspersonal har sin tjänstgöring förlagd utanför institutionens lokaler men självfallet ändå äger utöva sin rösträtt vid institutionen. ”Med placering” avser således inte det fall, då en anställd från en institution enligt överenskommelse med annan institution disponerar arbetsrum och apparatur vid den senare institutionen utan att i sin verksamhet arbeta för denna och få sina direktiv från dennas institutionsledning. Denna person har sin rösträtt vid den institution, som leder arbetet.

”Vid institutionen” inkluderar den som arbetar utanför institutionens vanliga lokaler t ex i samband med fältforskning.

”Är i tjänst” – tjänstledig (även sjukledig eller föräldraledig) saknar i princip rösträtt. Jfr dock bil. 2.

”Vid nomineringstidens utgång” markerar, att rösträtt även tillkommer den som vid tidigare val röstat i annan valkorporation. Jfr ovan under Gemensamt.

”Vid nomineringstidens utgång är i tjänst” innebär att rösträtt tillfaller den, vars förordnande upphör kort tid efter nomineringstiden, däremot inte den som är anställd att från ett senare datum tjänstgöra vid institutionen.

Anställning om minst sex månader” kan vara uppdelad på flera beslut förutsatt att de ligger i följd. Motsvarande gäller 100-timmarskravet för assistenter.

Vid beräkning av tjänstgöringstid får medräknas tid då anställd uppburit föräldrapenning, såvida denna tid direkt infaller mellan tjänstgöringstider, som omfattar minst 40 % av heltidstjänstgöring.

Lärare definieras i HF 4 kap 1 §.

Den som är tjänstledig tills vidare har ej rösträtt.

”50 timmars undervisning” gäller oavsett typ av undervisning.

Prefekt har rösträtt.

Adjungerad professor har rösträtt.

3:e mom För övriga

Som exempel kan nämnas att inom med fak kan enl bil. 4 vissa landstingsanställda läkare tilldelas rösträtt av institutionsstyrelsen. På motsvarande sätt kan i de medellånga vårdutbildningarna finns ett antal kommunanställda som institutionsstyrelsen kan vilja ge rösträtt liksom det inom lärarutbildningen finns lärare/ handledare, som inte är anställda av universitetet men i praktiken medverkar i utbildningen i sådan grad att det kan motivera att institutionsstyrelsen ger dem motsvarande rätt. I bil. 4 anges ytterligare exempel.

Till 2 § Röstlängd

4 mom: Betr uttrycket ”vid nomineringstidens utgång” se kommentaren till 16 § 1 mom.

Samma person kan stå på flera preliminära röstlängder men bara på en definitiv röstlängd vid samma val (Jfr kommentaren till 1 § Gemensamt). Därför måste den definitiva röstlängden fastställas någon tid innan nomineringstiden går ut. Finns mer än en valnämnd som är berörd avgör prefekten.

Valnämnden äger ej ändra definitiva röstlängden (jmf begränsning beträffande omval 7 § 2 stycket).

Till 3 § Valbarhet

Blir distansstuderande vald, får han reseersättning av institutionen för deltagande i sammanträde, såvida det ej ligger i anslutning till under-visning, som den valde ändå skulle ha deltagit i.

Studerande i övrigt som blir vald har däremot Uppsala som stationerings-ort och för honom utgår ingen reseersättning, oberoende av var han är bosatt.

Ställföreträdande prefekt är valbar. Blir ställföreträdande prefekt vald till ordinarie ledamot får vid förfall för prefekt den som är suppleant för ställföreträdande prefekt rösträtt.

Det är väljarnas sak att pröva, om det är lämpligt att välja den som inte kan uppehålla uppdraget hela mandatperioden, det finns inget formellt hinder mot att så sker.

Till 4 § Nominering

Övriga föreskrifter för nominering se 9 § och bil. 5.

Man kan även nominera sig själv.

Nomineringsmöte kan äga rum genom initiativ inom valkorporation, ev genom dess företrädare i styrelsen.

Vid nominering bör förnamn eller titel sättas ut för att undvika förväxling med andra personer vid institutionen med samma efternamn. Distansstudenter bör ha reell möjlighet att samråda före nominering dvs de bör ha fått kännedom om utlysningen av valet och formerna för nominering och val i samband med att de samlas vid institutionen för undervisning. Institution som har hemsida på Internet bör utlysa valet även där men kan inte sprida röstsedlar och information om valutgången på detta sätt.

Valnämnden bör godkänna ofullständig nominering om den är entydig.

Valnämnden skall eftersträva att de nominerade i varje korporation till ungefär lika delar är hämtade bland män och kvinnor.

Till 5 § Röstning

1 mom: Härmed avses det sammanlagda antalet ordinarie platser och suppleantplatser.

Det ligger i valnämndens intresse att lägga röstningen inom student-korporationen i anslutning till undervisningen för att öka valdeltagandet.

3 mom: Förbudet mot fullmaktsröstning innebär att man inte får överlåta till någon annan att fylla i röstsedeln. Däremot kan man använda ombud, som överlämnar till valförrättaren en röstsedel, som man själv fyllt i. Detta endast under förutsättning, att institutionsstyrelsens beslut om hur valet skall genomföras medger detta och att den röstberättigade med bevitnad namnteckning styrkt att han själv fyllt i röstsedeln.

Till 6 § Ogiltig röstsedel

”En handling anses ha kommit in till en myndighet den dag då handlingen eller en avi om betald postförsändelse, som innehåller handlingen, anländer till myndigheten eller kommer en behörig tjänsteman till handa....

Kan det antas att handlingen eller en avi om denna en viss dag har avlämnats i myndighetens lokal eller avskilts för myndigheten på en postanstalt, anses den ha kommit in den dagen, om den kommer behörig tjänsteman till handa närmast följande arbetsdag... ” (Förvaltningslagen 10 §)

Vid poströstning bör således sista valdagen ej infalla fredag-söndag.

Till 7 § Fastställelse eller omval

Val kan ej ogiltigförklaras på grund av lågt antal deltagande. Jfr kommentaren till 11 § 2 mom.

Har mandatperioden för styrelsen löpt ut får den förlängas enl 15 § 2 mom.

Vid prövning av erinran mot valresultatet: jmf ingressen till dessa kommentarer.

Valresultatet får fastställas tidigast sex dagar efter det att protokollet anslagits.

De som enligt protokollet valts kan träffas efter valet men får inte fatta beslut såsom institutionsstyrelse förrän mandatperioden börjat enligt 12 § 2 stycket.

Beslut om fastställelse skall arkiveras på institutionen.

Har institutionsstyrelse ej utsetts eller har dess mandatperiod upphört skall prefekten vid tvekan om valresultatet kan fastställas överlämna frågan till rektor för avgörande.

Se vidare 12 §.

Till 8 § Valnämnd, Tid för utlysande och val

1 mom: Valnämnd kan utses för varje valkorporation eller vara gemensam för flera korporationer. Av praktiska skäl bör den utses för korporationens hela mandatperiod för att kunna genomföra fyllnadsval.

Den som kandiderar bör inte vara rösträknare vid val inom egen valkorporation, om det går att undvika.

Terminstid fastställs av rektor. För såväl grundläggande utbildning som forskarutbildning gäller med vissa undantag att höstterminen pågår 1 september – 18 januari, vårterminen 19 januari – 7 juni, dock att vår terminen under skottår skall sluta 6 juni. Undantagen gäller vissa lärarutbildningsprogram.

Val skall utlysas minst tre veckor före utgången av avgående ledamöters mandatperiod. Det är dock praktiskt att utlysa i så god tid att nomineringstiden vid behov skall kunna förlängas utan att mandatperioden för avgående ledamöter behöver förlängas. Det är praktiskt att förlägga valdagen så långt efter utgången av nomineringstiden, att denna vid behov kan förlängas en vecka enligt 9 § 2 mom, utan att valdagen behöver ändras. Valet bör utlysas så, att helger och andra uppehåll i den vanliga verksamheten vid institutionen (t ex exkursioner) är beaktade i tidplanen. Anslag bör ej ske strax före en helg t ex.

Om synnerliga skäl föreligger kan valnämnden ändra de tidpunkter för fastställande av röstlängd, nominering och val som anges vid utlysandet. Motiverade beslut härom skall anslås. Ökade möjligheter för en grupp att delta i valet får dock inte medföra att någon utestängs som skulle kunna delta om valet genomförs enligt utlysningen. I så fall skall valet genomföras enligt utlysningen.

Om valet utlyses senare än tre veckor före mandatperiodens slut, kan styrelsen anhålla om förlängd mandatperiod enl 15 § 2 mom. Det kan t ex hända i samband med en önskan att flytta mandatperiodsskiftet för att det skall flyta in smidigare i läsårsrytmen t ex från att börja 07-01 till 10-01.

Till 9 § Nominering

1 mom: Nomineringstiden utgår normalt en vecka före första valdagen.

2 mom: Valnämnden kan samtidigt uppskjuta valet för andra korporationer. Den kan också senarelägga val av andra skäl.

Om så sker, eller beslutar valnämnden om annan lokal för nominering eller val, måste det göras så att alla berörda blir informerade. Går inte det skall valet genomföras enligt utlysningen.

Det är ej tillåtet med s k *negativ nominering* dvs att förklara att alla röstberättigade är nominerade om de ej avsäger sig. Se även kommentaren till 16 § 1 mom.

Se även 4 § och bil 5.

Till 10 § Röstsedel

Röstsedeln skall uppta samtliga som nominerats.

Betr fyllnadsval se § 14.

Till 11 § Sammanräkning

1 mom: Rektor har för varje valkorporation bestämt hur många platser den äger besätta i institutionsstyrelsen. Institutionsstyrelsen har bestämt om det skall finnas suppleanter och i så fall i vilken ordning dessa skall fungera i styrelsen (personliga suppleanter eller grupp-suppleanter) samt om intressegruppbeteckning skall användas.

Vid röstning med röstkuvert skall samtliga röstkuvert brytas och innerkuverten blandas innan de bryts. Blandningen bör ej ske förrän kontroll gjorts enligt bil. 7 sid 2 p. e).

Institutionsstyrelsen kan före valets utlysande besluta, att vid val inom korporation för anställda skall vid röstsammanräkningen tillses, att minst ett visst antal ledamöter och /eller suppleanter skall tillhöra en viss underavdelning inom korporationen (t ex. från en viss avdelning). Däremot kan vid genomförandet av valet dessa valkorporationer inte indelas i särskilda underavdelningar, som röstar var för sig. Betr uppdelning inom korporationen studenter se skrivelse till prefekterna från Uppsala studentkår. Beslut enligt detta stycke skall återges i valdokument enl bil. 6-9.

Vid röstsammanräkningen skall tillses att minst en av studenterna företräder forskarstudenterna och minst en studenterna inom grundläggande utbildning. Om representanter för de ena av dessa undergrupper ej utses, besätts dess plats (platser) av den andra.

Efter verkställd sammanräkning skall röstsedlar samt övriga valhandlingar förvaras av valnämnden under betryggande former till dess valresultatet fastställts. Ogiltiga röstsedlar förvaras åtskilda från övriga röstsedlar. Valprotokoll skall arkiveras på institution.

Lottning skall ske inför vittnen. Lottsedlarna skall förvaras till dess valresultat fastställts.

2 mom: Samtliga som erhållit någon röst skall upptas i protokollet, och lottning företas mellan alla som fått lika röstetal. Detta med tanke på föreskrifterna i 13 § 2 mom om avsägelse.

Nominerad, som inte fått någon röst, kan ej bli vald och skall ej upptas i protokollet. Bl a därför är det viktigt att valet anordnas så, att valdel-tagandet blir så högt som möjligt.

Till 13 § Uppdraget upphör

Om den som valts till företrädare för studenterna avslutar sina studier vid institutionen upphör inte mandattiden.

Till 14 § Fyllnadsval

Fyllnadsval bör äga rum inom cirka två månader.

Vid beslut om fyllnadsval skall anordnas eller ej bör observeras vad som föreskrivs i kommentaren till 15 §. Jfr bil. 2.

Till 15 § Obesatta platser

Reduceringen av antalet ledamöter som krävs för beslutsförhet gäller icke om institutionsstyrelse enligt 14 § beslutat att icke anordna fyllnadsval.

Är fler än hälften av antalet platser i styrelsen obesatta, skall dock de uppgifter som ankommer på institutionsstyrelsen tills vidare handläggas av prefekten, som omedelbart skall anmäla förhållandet till rektor.

Till 16 § Val i annan ordning

1 mom: Beslutar institutionsstyrelsen att vid val i annan ordning nominering skall ske vid samma tidpunkt som valet gäller valdagen som sista nomineringsdag (jmf 1, 2 och 9 §§ samt bil. 5).

2 mom: Indirekta val innebär att företrädare i institutionsstyrelsen utses av en särskild valförsamling (elektorsförsamling) som i sin tur utsetts genom val.

3 mom: Vid poströstning bör nomineringstiden utgå en längre tid före sista valdagen för att möjliggöra att poströstande får alla valhandlingar.

Regeln att därvid röstsammanräkningen får påbörjas tidigast två dygn efter sista valdagen motiveras av att röstsedel som avskilts för institutionen och sorteras in i dess postbox skall kunna räknas in i valresultatet. Jmf även kommentaren till 6 § och 11 § 1 mom.

Till 17 § Prefektstyre

Förslag till prefekt och ställföreträdande prefekt vid institution som ej leds av en styrelse skall lämnas till vicerektor (eller efter delegation från denne till dekanus) efter ett möte vid institutionen, till vilket alla där verksamma kallats jämte företrädare för studierådet (motsv). Den som kandiderar till något av dessa uppdrag skall på grund av jäv ej delta vid detta möte.